

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Satuitur verus Fidem resolvendi modus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO SECUNDA.

Alii quidam in Fidei resolutione procedendi modi.

I. PRIVATO itaque sectariorum spiritu reje- cto, in quid alii Fidem resolvant videamus, nec enim omnium idem hac in re est procedendi modus. Dicunt ergo aliqui resolvi Fidem ultimo in auctoritatem humanam Ecclesie tanquam in objectum formale. Sed contra, auctoritas humana Ecclesie est fallibilis, solum enim dicit, ut saepe declaratum est supra, cœtum virorum prudentum, qui simpliciter errare possunt, nec rem quæ credenda proponitur, faciunt absolute sed moraliter tantum certam, sicque actus Fidei, qui in hanc auctoritatem tanquam in ultimum determinativum resolvitur, non haberet illam certitudinem, quam Theologi omnes in eo requirunt.

II. Secundo alii Fidem, non in humanam, sed divinam Ecclesie auctoritatem resolvunt, prout nimirum infallibilem Spiritus Sancti assistentiam includit, & hoc pacto nec errare ipsa potest, nec alios in errorem inducere: ita sentire videtur Valentia, & alii. Vereor tamen, nisi aliud addatur, ut scopum attingant; imò in id, quod maxime vitare cupiunt, incidere videntur, circulum scilicet vitiosum, circulus namque, ut Sectione præcedente ostensum est, tunc committitur, quando hoc per illud, & illud vicissim per hoc probatur, sicque ab eodem ad idem fit progressus. Quod verò in hac Fidem resolvendi via istud contingat sic probo, Deum siquidem aliquid docere seu revelare credunt hi auctores, quia Ecclesia infallibili sua auctoritate id proponit, rursus verò Ecclesie auctoritatem esse divinam, seu habere ipsam infallibilem in rebus Fidei proponendis ac definiendis Spiritus Sancti assistentiam credunt quia Deus hoc in Scripturis docet ac revelat, nec enim aliunde hoc nobis certo innoscit, sed ad summum habemus moralem illius certitudinem ut num. præcedente declaratum est, ergo incurritur circulus, & idem mediâ probatur per seipsum.

III. Tertia, quorundam sententia est, Fidem resolvi in lumen internum, vel transiens, vel habituale productivum actus Fidei: ita Bannez 2. 2. quæst. 1. a. 1. Aragon ibid. Cumel hic, q. 1. a. 1. Canus lib. 12. de locis Theol. cap. 3. Concl. 2. & 3. tenere etiam idem videtur Albertus Magnus in 3. dist. 24. a. 1. & 2. Hanc similiter opinionem Suarez hic, Disp. 3. sect. 3. n. 4. ex parte tribuit Molinæ 1. part. quæst. 1. art. 3. Disp. 2. citari etiam solet Scotus in 3. Dist. 23. quæst. unicâ.

IV. Hi auctores, quamvis vera sit doctrina quam tradunt, non tamen loquuntur ad rem præsentem, seu de ratione Fidei objectivâ, quæque per actum Fidei representetur, moveatque tanquam objectum cognitum; lumen enim, sive habituale sit sive actuale, tenet se ex parte potentie, quo nimirum confortatus intellectus ad actum Fidei supernaturalem eliciendum elevatur, estque medium incognitum, & hoc modo intelligendum existimo Doctorem Subilem proximè citatum.

V. Quartus dicendi modus est P. Vasquez 1. part. d. 4. & 5. qui secutus Marfilium in 3. q. 14. ait Fidem resolvi in principia evidentia, Deum scilicet esse veracem, & omnes ejus revelationes esse

essentialiter veras. Sed contra: Fides in id resolvitur debet, quod est ratio cui mysterium aliquod credimus esse à Deo revelatum, hoc autem, ut constat, non est quod sciamus Deum esse veracem, quantumcumque namque sit verax, non propterea necessariò quidquam revelat. Hæ sunt præcipua hæc de re sententia: alias proinde minoris momenti omitto.

SECTIO TERTIA.

Statuitur verus Fidem resolvendi modus.

RECOLENDUM quod supra, Sect. I. n. 2. notavi, ad primam Fidei productionem duo motivorum genera concurrere, cum voluntate quædam, quædam cum intellectu: prima ad Fidei acceptationem conferunt, movendo scilicet voluntatem ut actum Fidei circa rem, quæ prudenter credibilis proponitur, imperet intellectui, efficiatque ut ei assentiatur. Alia verò motiva immèdiatè spectant ad intellectum, suntque illa, quibus nixus judicat quis rem aliquam, non credibilem esse, sed veram; ac denique sunt ratio, in quâ actus Fidei tanquam in fundamento sistit, causaque sui objectiva. Cùm ergo Fides in eas causas resolvi debeat, quæ ordine generationis ad illam ducunt, videndum in quam ex istis ultimò sit refundenda, seu, quod eodem rocidit, quænam ad actus Fidei productionem prima concurrat.

Habendum etiam præ oculis quod Disp. præcedente, Sect. 1. & 2. latè probavi, nempe auctoritatem Ecclesie esse divinam, ejusque vocem esse vocem ac verbum Dei, & infallibilis omnino certitudinis; per Ecclesiam namque Deus tanquam per organum suum loquitur ac testificatur, unde, ut loco citato ostendi, Ecclesie testificatio seu definitio, in certitudine & infallibilitate est ipsi divinis literis æqualis; qua de causâ Ecclesia 1. ad Timotheum 3. vers. 15. appellatur columna & firmamentum veritatis; & ob eandem rationem S. Augustinus, ut ibidem dixi, ait: *Evangelio non crederem, nisi me auctoritas Ecclesie commoveret.*

Ex quibus omnibus infero juxta supra dicta, eum, qui mysterium aliquod credit propter auctoritatem divinam Ecclesie, credere propter testimonium Dei. Utrum autem auctoritas Ecclesie dicenda sit simpliciter objectum formale Fidei, quæstio ferè est de modo loquendi; quamvis enim ad illam etiam tanquam ad motivum terminetur actus Fidei, & propter eam rei propositæ assentatur, congruentius tamen fortasse dicitur non esse simpliciter objectum formale Fidei, hoc namque innuere videtur de essentiâ actus fidei esse, in revelationem divinam non alio modo ferri, quàm ut ab Ecclesia propositam. Objectum ergo formale Fidei simpliciter est auctoritas Dei, utpote sine quâ nullus omnino elici potest Fidei divinæ assensus, auctoritas verò & propositio Ecclesie dici potest objectum formale secundum quid, seu modificatio quædam, ut rectè Caietanus hic, quæst. 5. art. 3. vel ut alii loquuntur completio & consummatio divinæ revelationis, quòd nimirum quamvis divina revelatio variis aliis viis manifestari possit, ut in superioribus ostensum est, in hac tamen ferum peritasti

I. Duplex motivorum genus in assensu Fidei producendo intervenit.

II. Notandum auctoritatem Ecclesie esse divinam.

Ecclesia certitudinem habet sacra Scriptura præsertim.

III. Sine auctoritate Ecclesie simpliciter dicenda objectum formale Fidei.

Propositio Ecclesie est modificatio quædam revelationis divinæ in ratione objecti formalis.

Resolvi ultimò nequis Fides in auctoritatem humanam Ecclesie.

Offenditur in hac Fidem resolvendi via committi circulum.

Fidem resolvunt aliqui in lumen internum transiens vel habituale.

Lumen tenet se ex parte potentie, non objectivè.

Non resolvitur Fides in principia evidentia.

FOR II

ius, quibus Ecclesia innouit, hæc est aptissima, imo ferè unica eam manifestandi, resque credendas proponendi, ratio, utpote quæ est organum & instrumentum verum, sicque quoad nos aptissimum ad mysteria Fidei amplectenda.

IV. Quo sensu resoluatur Fides ultimè in divinam auctoritatem Ecclesie.

Dicendum itaque, ideo nos mysterium ali- quod Fidei credere, quia Deus per Ecclesiam dicit se hoc dicere vel dixisse, sicque resolvitur tandem Fides in divinam auctoritatem Ecclesie: ita post Caietanum hic, art. 1. Suarez hic, Disp. 3. Sect. 10. num. 10. Stapletonus in Doctrinali, controv. 4. quæst. 3. & alii. Imo communis hic videtur omnium loquendi modus, dum di- cunt objectum formale Fidei esse revelationem divinam ut ab Ecclesia propositam, per quod de- notatur propositionem Ecclesie esse respectu re- velationis Dei objectum formale secundarium, seu quandam illius modificationem, ut declara- tum est numero precedente.

V. Verne modo- dus Fidem resolvendi traditur per partes, & causas obje- ctivas.

Ut verò enucleatius procedamus, remque magis in particulari declaremus, Fidei assensum per partes quasi, & causas illius objectivas evolva- mus. Si quis ergo quærat, Cur Verbum credis esse incarnatum? Quia hoc sacra litera testantur: unde has esse sacras literas & veram Scripturam nosti? Quia Deus per Ecclesiam hoc dicit: at unde tibi constat Ecclesie dictionem esse locutionem Dei, seu Deum per Ecclesiam hoc affirmare: Quia motiva credibilitatis ejusmodi sunt, ut faciant hoc esse evidenter credibile, suadeantq; rationi maxi- mè consentaneum esse, ut hoc judicem, nec citra te- meritatem possum dissentire; quare per imperium vo- luntatis captivo intellectum in obsequium Fidei, ef- ficiog, ut res hoc modo proposita præbeat assensum.

VI. Revelatio divina motus intell- ectum, motiva credibi- litatis volun- tatis.

Objectum ergo formale Fidei, seu movens intellectum, & cui hic tanquam fundamento in- nititur, & à quo infallibilitatem suam & firmam certitudinem haurit actus Fidei, ac domum in quo ultimò sistit, est revelatio divina ab Ec- clesia proposita, ita ut unum integrent objectum modo jam declarato, nec aliud quidquam ex parte intellectus est necessariò requirendum. Ple- na tamen & completa Fidei resolutio hic non sistit, sed in motivis credibilitatis, quæ quamvis ad actum Fidei immediatè non concurrant, ut dictum est, nec rem, quæ credenda proponitur ostendant esse veram, ostendunt tamen esse cre- ditu dignissimam, eaque cum probabilitate illam proponunt, ut nullus prudens dubitare queat, quin mereatur fidem & assensum, & quin ille ho- minum cætus, qui hujusmodi motiva & signa in se continet, sit vera Christi Ecclesia, quòd- quo digna sit, quam omnes tanquam columnam & firmamentum veritatis acceptent. Sicut ergo à motivis credibilitatis Fides originem primò ducit, ita ultimò in illa resolvitur, modo proximè explicato.

VII. Resolutio- nem Fidei in motiva credibilitatis aperit tradit S. Augu- stinus.

Hinc S. Augustinus libro contra Epistolam fundamenti, cum cap. 4. quædam ex his motivis recensuisset, ut consensionem populorum, mi- racula, successione Episcoporum in Sede Pe- tri, de quibus aliisquo fusè agendum est infra, sic de iis loquitur: Hæc tot & tanta Christiani no- minis charissima vincula rectè hominem tenent cre- dentem in Catholicâ Ecclesiâ. Libro etiam de utili- tate credendi, cap. 16. & 17. de hac ipsâ re agens, ubi miracula, & alia nonnulla ex signis hæc ac motivis, quæ in Ecclesia reperiuntur, attulisset, hæc subdit: Auctoritati hujus Ecclesie nolle primas dare, vel summa impietatis est, vel præ- cipit arrogantiæ. Docet insuper, ubi quis ob

Quam con- ceptum de auctoritate Ecclesie for- maverit S. Augu- stinus.

evidentem motivorum credibilitatem Ecclesiam semel accepit, debere eum semper postea il- lius auctoritatem, ut infallibilem in credendo regulam sequi; unde de se ait, quod supra ex aliâ occasione retulimus: Evangelio non crederem, nisi me Catholica Ecclesia commoveret auctoritas: addit- que, si Ecclesie auctoritas per Manichæos in- fringeretur, se amplius Evangelio credere non posse. Ex quibus constat, quam de motivis cre- ditibilitatis, Ecclesieque per ea acceptatâ concep- tum formaverit S. Augustinus.

SECTIO QUARTA.

Solvuntur argumenta contra veram Fidei resolutionem proposita.

CONTRA hætenus dicta objiciet aliquis, infallibilem hanc Ecclesie auctoritatem, in quam nos tanquam in objectum formale assensus, seu ex parte intellectus Fidem resolvimus, esse unum ex credendis, ergo propter aliud aliud credi debet, ergo non est prima ratio omnia cre- dendi, seu primum credibile, sicque vel commit- tetur circulus, & Ecclesia ob Scripturam, Scri- ptura ob Ecclesiam acceptabitur, vel nullum om- nino erit primum credibile, seu aliquid in quo sistat & quiescat intellectus, sed ibitur in infi- nitum.

I. Objic. au- thoritatem infallibilem Ecclesie esse unum ex credendis.

Ad responsonem notandum, parum referte quod aliquid sit in se primum credibile, seu quod summam veritatem reipsa contineat, nisi sit etiam primum credibile quoad nos, seu quod nos veritatem in illo contentam penetremus, alioqui perinde nobis est ac si veritatem illam in se non contineret. Sicut quantumvis res aliqua natu- ralis ita à parte rei se habeat, si tamen nobis non innotescat, nec illius vel experientiam vel de- monstrationem habeamus, nobis perinde est ac si se ita non haberet, parùmquo refert quoad nos quod in se vera sit, si non sit vera nobis. Eodem ergo modo, esto divinæ literæ dicantur primum credibile quoad se, & indemonstrabi- les, cum tamen in præsentis rerum statu, sine in- fallibili Ecclesie reificatione nos hoc non satis dignoscamus, non sunt primum credibile & in- demonstrabiles quoad nos, unde in iis, nisi in- fallibilis accedat auctoritas Ecclesie, quæ ut ostensum est, unum cum illis constituit objectum formale, Fidei resolutio sistere non potest.

II. Aliud est esse aliquid primum credibile in se, aliud quoad nos.

Quantumcunque ergo sacra Scriptura sit Ver- bum Dei, si nihilominus debitò modo non pro- ponatur, conducere ad hunc finem, eliciendi scilicet vel resolvendi actum Fidei non potest. Adde, quis verus sit Scripturæ sensus sæpissimè non constare, ut ex tot, tum inter nos & Secta- rios, tum Sectariorum inter se hac de re con- troversis est manifestum. Imo ipsi etiam Ecce- sie Patres, orbis lumina, viti doctrinâ & san- ctitate maximè conspicui, S. inquam, Augu- stinus, & S. Hieronymus, aliique, mirum est quan- tum circa quorundam locorum Scripturæ sen- sum & interpretationem inter se differerint, in- tepris etiam interdum in hanc rem utrimque scrip- tis tractatibus, quod tamen haud dubiè non con- tigisset, si Scripturæ mens esset aperta, resque ex ipsâ solâ Scripturâ decidi potuisset. Alia ergo præter Scripturam querenda est Fidei regula, viva nimirum, & quæ clarè sese aperire, ac declarare

Parum quoad nos refert, quod aliquid sit verum in se, si non sit verum nobis.

III. Si sacra Scriptura sit sufficiens ad fundan- dam Fidem, debet idoneè ad hoc pro- poni.

Alia præter Scripturam querenda est Fidei regula.